

◀ 23

Kas oli mingeid ohoo-momente, võõrastust?

Kui esimest korda nägin, kuidas moslemid siin keset suve ramadaani pidasid, oli küll kahju neist. Aeg, kus nad võisid süüa ja igapäevatoimetusi teha, jäi väga lühikeseks. Nad püüdsid selle pika-pika aja kuidagi vastu pidada. Olidki oma ruumides, üritasid magada, eks siis läheb ka aeg kiiremini. Nad ütlesid, et väga raske oli sellega harjuda. Tookord ei saanud varjupaiga elanik tööl käia, nii et rahalises mõttes tuli kokkuvõtte kasuks, nad olid nagu säästurežiimil. Ma lohutasin, et kui ramadaan langeb talveajale, võivad nad enam-vähem kogu aeg süüa.

(Guugeldan: ramadaan – tõlkes kuumus, põlenud maa, toidumoono vähesus – on islami kalendri üheksas kuu, millal arvatavalt sai alguse Koraan. Ramadaan kestab 30 päeva ning liigub sõltuvalt kuutsüklitest igal aastal umbes 11 päeva võrra. Sel ajal on oluline koht palvetamisel, heategevusel ja paastumisel. Ramadaani eesmärk on moslemitele õpetada kannatlikkust, vaimsust, alandlikkust ja allaheitlikkust. Koidust loojanguni tuleb hoiduda toidust, joogist, tubakast ja seksuaalsetest naudingutest.)

Kas läbipõlemise ohtu pole, kui kogu aeg neid traagilisi lugusid kuulata? Mitte et me harjume, aga... Seda tööd alustades võtad kõike väga isiklikult, võtad nende lood endaga kaa-

JÕULUPEOL: Jana Selesneva selja taga paistev albaanlannast ema oma tütrega ei tea veel, et Eesti vastab nende taotlusele eitavalt.

sa. Aga mõne aja pärast suudad välja astuda. Igaüks ei tahagi rääkida. Paar-kolm kuud võib kuluda usalduse võitmiseks. Kui inimene näeb, et pole mingit pressingut, siis räägib natuke ja pärast veel natuke... Mida vähem sa tead, seda parem.

Kuidas inimesed reageerivad, kui neile varjupaiga taotlus ära öeldakse?

Ma ei ole küll kedagi näinud, kes selle üle rõõmustaks. Mõni aktsepteerib seda ja kasutab vabatahtliku tagasipöördumise võimalust läbi rahvusvahelise migratsiooniorganisatsiooni Varre programmi. Suur osa aga vaidlustab otsuse. Ma arvan, et nad on kurvad, aga pole näinud kedagi otseselt nutmas. Küll olen näinud nutmas inimesi, kes otsust ootavad. Ootamine on kõige keerulisem. Kord tuli üks mees ja ütles, et tahab minuga rääkida. Läksime klassituppa, mees, täismees, võtab mütsi peast, ei saa sõnagi suust ja nutab. Nutab ja häbeneb sealsamas. Kui ta kodumaalt ära tuli, oli tal beebi kahekuune. Tal polnud pikki kuid oma naisega mingit kontakti. Küsitakse, miks tulevad ohupiiirkondadest põhiliselt noored mehed. Tihti peale tullakse selle pärast, et naised-lapsed ei teeks seda teekonda läbi.

Nüüd käib see noormees tööl, ta on saanud suhelda oma naisega – ta näitas hiljuti mulle oma tütre pilti, kes on juba pooleteiseaastane.

Mida nad räägivad, kas lasevad kohe esimesel võimalusel jalga?

See pole suur protsent. Lähevad need, kellel on sugulased kuskil ootamas. **Kas mõnega keskuse klientidest olete saanud nii headeks sõpradeks, et on kahju, kui ta keskusest ära kolib?** Kahju ei ole, kontaktid jäävad ju alles. Ja mis saab olla selle vastu, kui inimesel läheb hästi? Enamik neist hoiab kontakti, kaheksa-üheksa kuud läheb aega, enne kui neil elukorraldus laabuma hakkab ja n-ö esmane integreerumine on toimunud.

Kuidas läheb sel Afganistani naisel, erialalt ämmaemandal, keda tookord nägin vaikselt nurgas istumas?

Ta sai kaitseotsuse kätte. Nüüd on meie ülesanne aidata tal korter leida. Tal on tugiisik, kellega ta saab oma plaane arutada. Eelkõige peab inimene ise tahtma end aidata, siis saame ka meie toetada. Iga algus on raske. Kui ma paneks ennast olukorda, kus olen võõras riigis, võõras kultuuris – suhteliselt keeruline on hakkama saada, isegi kui sulle on räägitud, kuidas asjad käivad.

Meedia tähelepanu keskmesse tõusis Albaania pere, kelle taotlust Eesti ei rahuldanud. Miks neile eitavalt vastati?

Meie neid põhjusi ja põhjendusi ei küsi. Aga Albaania Amandaga – kes praegu eestikeelses koolis ilusti hakkama saab – istusime läinud suvel iga päev paar tundi koos ja ajasime juttu. Ja sügisel läks ta kooli. Tema pooleteistaastane öde on juba siin sündinud.

„Ma lohutasin, et kui ramadaan langeb talveajale, võivad nad enam-vähem kogu aeg süüa.“

Kas eestlased on rassistid? Või nationalistid?

Ma arvan, et oleme mingil määral stagnandid – oleme mingites asjades kinni, väga raske on omaks võtta midagi uut. Ega ma isegi taha, et mu elu iga päev muutuks, aga ilmselgelt on kogu maailm muutumises ja meie peame ka igakülgsest arenema. Ma ei karda, et kui suhtlen eri kultuuridest inimestega, siis kaotan oma kultuuri, tavad ja tööskupidamised.

VAO MAJUTUSKESKUSE KÜLALISED 2015. AASTAL

- Saabus 132 varjupaigataotlejat. Nende seas 18 perekonda, 43 last
- Enim taotlejaid saabus märtsis (16), aprillis (22) ja septembris (21)
- Aasta jooksul viibis keskkuses 32 eri rahvuse esindajat
- Enim varjupaigataotlejaid saabus Ukrainast, Palestiinast, Süüriast, Sudaanist, Gruusiast, Armeenias, Dagestanist
- Aasta jooksul liikus keskkusest välja 45 rahvusvahelise kaitse, täiendava kaitse või perekondade taasühendamise raames otsuse saanud isikut

Kust pagulased kortereid leiavad?

Ise otsivad, ingliskeelsed saidid on olemas. Keskuse töötajad aitavad. Nad aitavad üksteist ka hästi palju. Näiteks ei pea ma üldse muretsema, et kui mõni uus klient saabub öhtul hilja, kust ta süüa saab.

Kuidas neil läheb, kes tööl käivad?

Ma ei taha öelda, et nad töötavad rohkem kui eesti inimene, aga nad pingutavad palju – kui on võimalik rohkem töötunde teha, siis ta teeb. Keegi pole veel öelnud, et saatsite loru mulle siia. Tuleb aru saada, et mõistmine võib aega võtta. Näiteks meie kultuuris on enesestmõistetav, et käiakse iga päev tööl, aga tema võib tulla kohast, kus peetakse normaalseks, et tööd tehakse siis, kui aega on. Andkem talle võimalus enast tõestada.

Kas teile praegune töö meeldib?

Jaa! Meeldib! Käisime hiljuti Väike-Maarja siseliuväljal uisutamas. Ma pole ammu nii lõbusalt oma päeva veetnud. Ja mul pole kunagi nii ägedat sünnipäeva olnud kui eelmisel aastal: kui hommikul tööle tulin, oli terve keskus paberist lilli täis kleebitud, vaip maas, tool ja kohvitass olid juba esikus valmis! Ja olen tänulik oma kolleegidele.

Lahkumispidusid ka peetakse?

Ikka peetakse. Detsembri lõpus oli ühe Sudaani poisi sünnipäev, tema tegi telekatoas kõigile peo, mingit suurt söömist ei olnud, olid kommid ja küpsised. Väga tore oli.

Keskusest on lahkunud ka Ahmed, kes seab end sisse Tartus ja tahab kokana tööd leida. Ka kogukas Rašid, kes terve jõuluõhtu – küpsisekauss häeulatuses – kuuse kõrvalt diivanilt ei tõusnud, on keskusest lahkunud. Tal sai kohustuslik kuus kuud keskkuses viibimise aega täis ja ta tahab Tallinnas omal käel hakkama saada. Harku ja Vao vahel lahutatud perekond, kellest Ekspress kirjutas, on Vaos rõõmsalt koos juba jõuludest saadik.

Jana ostis endale sellise kalendermärkmiku, kus sees kõik maailma riikide pühad – et ühegi tema kliendi tähtsad päevad meelest ei läheks.

SÄRAVAT ALGUST!

Lai valik
b@ändi-
prilliraame
koos klaasidega

95.-

* ühevaatelised õhendatud peegeldusvastase kattega prilliklaasid ClearLens sph -6.0...+5.0 cyl kuni 1.0.

Tutvu valikuga kauplustes või www.normanoptika.ee

TALLINN, Rävala 6, Tõnismägi 16A, Merimetsa tervisekeskus, Paldiski mnt. 68A, Mustika keskus, A.H. Tammsaare tee 116; TARTU, Tasku keskus Turu 2; PÄRNU, Rüütli 14; KURESSAARE, Kohtu 1; HAAPSALU, Karja 7.

**norman
optika**
NÄGEMISE HEAKS